18/02/2022

Ανακαλύφθηκαν οι αρχαιότερες αγιογραφίες στον Καθεδρικό του Κρεμλίνου

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Μόσχας

Τις αγιογραφίες του Διονυσίου του εκ Φουρνά, που ανακαλύφθηκαν στον Καθεδρικό Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Κρεμλίνο της Μόσχας κατά τη διάρκεια προηγούμενης αποκατάστασης, θα είναι σε θέση πλέον να δουν οι επισκέπτες των ναών του Κρεμλίνου μετά τις πρόσφατες εργασίες.

Επιμέλεια-Μετάφραση: Ευγενία Δίτσα

Όπως ανακοίνωσε η Γενική Διευθύντρια των Μουσείων του Κρεμλίνου της Μόσχας, Γιελένα Γκαγκάρινα,στις 16 Φεβρουαρίου, κατά τη διάρκεια διαδικτυακής ενημέρωσης, ο Καθεδρικός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου είναι ένας πολύ περίπλοκος αρχιτεκτονικός χώρος· δεν είχε αποκατασταθεί πλήρως, ενώ μια σταδιακή αποκατάσταση ξεκίνησε πριν από αρκετά χρόνια. Πρώτο σημείο αποκατάστασης ήταν ο θόλος. Αφού επιλύθηκαν τα πιο σημαντικά προβλήματα, που είχαν αρνητικό αντίκτυπο στην κατάσταση των αγιογραφιών και της αρχιτεκτονικής, ενισχύθηκε και μονώθηκε η οροφή, εξαλείφθηκαν οι διαρροές και ακολούθως οι ειδικοί άρχισαν να αποκαθιστούν το μηχανολογικό κομμάτι και τις αγιογραφίες.

Όπως είπε η Γκαγκάρινα, για αυτό το λόγο έπρεπε να αφαιρεθεί μέρος των εικόνων του τέμπλου, προκειμένου να φανεί τι γινόταν στους διαδρόμους του 17ου αιώνα, όπου τελούνταν οι λειτουργίες».

Η Διευθύντρια των Μουσείων του Κρεμλίνου υπενθύμισε ότι στον Καθεδρικό Ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου ενισχύθηκαν οι πυλώνες και καταγράφησαν οι τοιχογραφίες του 15ου και των αρχών του 16ου αιώνα. «Κατά τη διάρκεια της αποκατάστασης, βρήκαμε αγιογραφίες που ανήκουν στον Διονύσιο και τους βοηθούς του. Σταδιακά ανακαλύπτουμε όλο και περισσότερες», είπε η Γκαγκάρινα. Κατανοώντας ότι οι αγιογραφίες αυτές είναι πολύ ενδιαφέρουσες και πολύ σημαντικές για τους ερευνητές, η διεύθυνση του μουσείου αποφάσισε να μην κλείσει το χώρο, που αποκαθίσταται για δύο χρόνια, ώστε οι ειδικοί και οι επισκέπτες του καθεδρικού ναού να δουν αυτά τα πρόσφατα μνημεία της μεσαιωνικής αγιογραφίας. «Καλώ όλους να τα δουν», είπε η Γκαγκάρινα, προσθέτοντας ότι δεν χρειάζεται καν να πάει κανείς στο Κρεμλίνο γι’ αυτό, καθώς θα μπορεί να τα δει και διαδικτυακά.

Η κυρίαρχη θέση του καθεδρικού ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Κρεμλίνο ήταν αυτή που επέβαλε την αυξημένη προσοχή των ηγεμόνων και των επισκόπων στη διάταξη και τη διακόσμηση του ναού. Εξέχοντες ζωγράφοι-αγιογράφοι από την πρωτεύουσα και απ’ όλη τη Ρωσία ασχολήθηκαν με τις αγιογραφίες του ναού. Το 1481, μετά τον καθαγιασμό του νέου ναού, ο εξομολόγος του Μεγάλου Δούκα και μια εξέχουσα πολιτική προσωπικότητα, ο Αρχιεπίσκοπος Ροστόφ Βάσιαν (Βασίλι), «έδωσε εκατό ρούβλια στους διδασκάλους (μάστορες) αγιογραφίας-αγιογράφους, Διονύσιο, και τους ιερείς βοηθούς του για να εικονογραφήσουν το εικονοστάσι στον Καθεδρικό Ναό της Κοιμήσεως.

Απ’ ότι φαίνεται, εν μέρει τουλάχιστον, οι αρχαιότερες αγιογραφίες όχι μόνο του Κρεμλίνου, αλλά και της Μόσχας διασώζονται μέχρι σήμερα. Κατά τα έτη 1513-1515, με διάταγμα του Μεγάλου Δούκα της Μόσχας Βασιλείου Γ’, ο ναός αγιογραφήθηκε πλήρως. Η πυρκαγιά του 1626 προκάλεσε σοβαρές ζημιές σε όλες τις αγιογραφίες, που έγιναν με την τεχνοτροπία της νωπογραφίας (φρέσκο), ενώ το 1642, ο Τσάρος Μιχαήλ Φιοντόροβιτς διέταξε να αποκατασταθεί ο Καθεδρικός Ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

Θείες Λειτουργίες τελούνται στον Καθεδρικό Ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου από το 1990, όπου και ξανάρχισε να λειτουργεί (σχεδόν παράλληλα με την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης).